

OBSAH

INTEGRAČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA	13
• Česká integrační politika – <i>Pavel Černocho</i>	15
• Česká bezpečnostní politika 1993–2004 – <i>Radek Khol</i>	31
• Nové hrozby – Boj s mezinárodní organizovanou kriminalitou – <i>Miroslav Nožina</i>	45
POLITIKA SOUSEDSTVÍ	55
• Politika sousedství a středoevropské spolupráce – <i>Vladimír Handl</i>	57
• Česko-slovenské vztahy – <i>Vladimír Leška</i>	65
• Česká politika vůči Německu – <i>Vladimír Handl</i>	71
• Česko-rakouské paralely: sblížování sousedů, které není přímočaré – <i>Miroslav Kunštát</i>	83
PŘÍSTUPY K DALŠÍM VYBRANÝM PARTNERŮM A REGIONŮM	91
• Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spojení – <i>Miloš Calda</i>	93
• Česká východní politika – <i>Vladimír Votápek</i>	99
• Rusko v české politice po roce 1989 – <i>Michal Reiman</i>	109
• Česká zahraniční politika před vstupem do Evropské unie a Balkán – <i>Filip Tesař</i>	115
• Česká zahraniční politika vůči Středomoří a Blízkému východu – <i>Jaroslav Bureš</i>	121
• Česko-čínské vztahy od konce 80. let do současnosti – <i>Rudolf Fürst</i>	137
HOSPODÁŘSKÁ DIPLOMACIE	143
• Vývoj ekonomické dimenze zahraniční politiky České republiky jako reakce na vývoj vnější pozice české ekonomiky – <i>Jan Hřích</i>	145
• Cíle sledované Českou republikou na půdě mezinárodních organizací ekonomického zaměření – <i>Jaroslav Foltýn, Jan Hřích</i>	167
GLOBALNÍ ROZMĚR ČESKÉ POLITIKY	175
• Česká republika v mezinárodních organizacích – <i>Veronika Bilková</i>	177
• Přístup České republiky k výzvám globalizace – <i>Petr Lebeda</i>	189
• Česká rozvojová spolupráce – <i>Petr Jelínek</i>	201
LIDSKÁ PRAVA A ČESKÁ ZAHRAJNIČNÍ POLITIKA	209
• Problematika lidských práv v české zahraniční politice – <i>Tomáš Pšross</i>	211

POHLED ZVENČÍ	227
• Německý pohled na českou zahraniční politiku – <i>Anneke Hudalla</i>	229
ZÁVĚR	249
• Úspěchy, problémy a perspektivy: Co se podařilo a co ne – <i>Otto Pick</i>	251
PŘEHLED ZKRATEK	257
AUTORI	261
CD-ROM	265

PODROBNÝ OBSAH KAPITOL

INTEGRAČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA	13
Česká integrační politika – <i>Pavel Černoš</i>	15
1989–1995 – Nadšení a zklamané naděje	16
1993–1997 – Období koaličních vlád premiéra Václava Klause	17
1996–1997 – Od podání žádosti o členství k posudku Evropské komise	22
1998–2002 – Opoziční smlouva a prohlubující se negociace o členství v Evropské unii	24
2002–2004 – Cílový běh s novou vládou, tuhé negociace a členství v Evropské unii	26
Závěr	27
Poznámky a odkazy	29
Česká bezpečnostní politika 1993–2004 – <i>Radek Khol</i>	31
Vývoj koncepce bezpečnostní politiky a její naplňování	31
• Bezpečnostní politika České republiky 1993–1999	31
• Od pozvánky ke vstupu do NATO (1997–1999)	34
• Od vstupu do NATO po vstup do Evropské unie (1999–2004)	36
Příspěvek České republiky k zajišťování evropské a světové bezpečnosti	40
Závěr	43
Poznámky a odkazy	44
Nové hrozby – Boj s mezinárodní organizovanou kriminalitou – <i>Miroslav Nožina</i>	45
Vývoj situace na české kriminální scéně od počátku 90. let	45
Bezpečnostní politika České republiky	48
Závěr	51
Poznámky a odkazy	52

POLITIKA SOUSEDSTVÍ	55
Politika sousedství a středoevropské spolupráce – Vladimír Handl	57
Agenda politiky sousedství a regionální spolupráce	57
Vztah k multilaterální spolupráci v regionu	58
• Multilaterální platforma emancipace československé politiky (1990–1992)	58
• Výkyvy české regionální politiky (1992–1997)	59
• Nová fáze – „dvojí rozšíření“ a oživení Visegrádu 1998–2004	60
Závěr: proměnlivá geometrie a nová kvalita vztahů v regionu	61
Poznámky a odkazy	62
Česko-slovenské vztahy – Vladimír Leška	65
Rozpad státu a nová definice vztahů, záměry české politiky a realita	65
Česko-slovenské vztahy a realizace české zahraniční politiky v letech 1993–2003	66
Perspektivy česko-slovenských vztahů po přijetí Slovenska do NATO a po vstupu České a Slovenské republiky do Evropské unie	69
Poznámky a odkazy	70
Česká politika vůči Německu – Vladimír Handl	71
Dlouhodobé rysy české politiky: podvojnost koncepcí a aktérů	71
1989–1991 – Prolínání dvou strategií: mezi „bianco šekem“ a „garanční politikou“	72
Úspěch jednotné „garanční politiky“ a „evropský“ rozchod (1992–1997)	74
1998–2004 – „Evropeizace“ vzájemného vztahu a nestrávená historická normalizace	76
Hodnocení a náměty	78
Poznámky a odkazy	80
Česko-rakouské paralely: sblížování sousedů, které není přímočaré – Miroslav Kunštát	83
Poznámky a odkazy	89
PŘÍSTUPY K DALŠÍM VYBRANÝM PARTNERŮM A REGIONŮM	91
Česko-americké vztahy: od vzdálené alternativy k blízkému spolenectví – Miloš Calda	93
Poznámky a odkazy	98
Česká východní politika – Vladimír Votápek	99
Východiska české východní politiky – období let 1989–1992	100
Období ochlazení	101
• Politické vztahy	101
• Ekonomické vztahy	102
Návrat k normálu	103
• Politické vztahy	103
• Ekonomické vztahy	103
• Bezpečnostní vztahy	104
Ukrajinské relace	105
Běloruské relace	106
Závěr – evropský rozměr české východní politiky	106
Poznámky a odkazy	107
Rusko v české politice po roce 1989 – Michal Reiman	109
Poznámky a odkazy	113

Česká zahraniční politika před vstupem do Evropské unie a Balkán – Filip Tesář	115
Balkánský potenciál	115
Vztahy s balkánskými zeměmi po r. 1989	116
Zahraněční politika – osobnosti, ne strany	117
Rozpolcenost postojů	118
Přirozený prostor k uplatnění?	119
Dvoustranné vztahy	120
Poznámky a odkazy	120
Česká zahraniční politika vůči Středomoří a Blízkému východu – Jaroslav Bureš	121
• Obecná vymezení českých národních zájmů	121
• Období zásadní transformace vztahů po skončení studené války	121
• Období multilateralizace: revize a kontinuita blízkovýchodní české zahraniční politiky	122
• Přístup České republiky k mezinárodním sankčním režimům	123
• Hospodářské vztahy	123
• Boj proti terorismu	124
• Historické determinanty přístupů k blízkovýchodnímu konfliktu a jeho řešení	124
• Faktory určující současný zvýšený zájem o blízkovýchodní mírový proces	125
• Základní přístupy české diplomacie k řešení blízkovýchodního konfliktu	125
• Postoje České republiky po 11. září 2001	126
• Česká republika v roli nestranného zprostředkovatele	128
• Vztahy mezi Českou republikou a Palestinskými autonomními územími	128
• Hodnocení vztahů Česká republika–Izrael	129
• Česká republika a válka proti Iráku	130
Závěr	132
Poznámky a odkazy	133
Česko-čínské vztahy od konce 80. let do současnosti – Rudolf Fürst	137
Politické vztahy České republiky (ČSSR, ČSFR) a Čínské lidové republiky	137
Problém Tibetu a lidských práv	138
Tchaj-wan	139
Hospodářské vztahy s ČLR – nevyrovnaná obchodní bilance	139
Investice a společné podniky (SP)	140
Závěr	141
Poznámky a odkazy	142
HOSPODÁŘSKÁ DIPLOMACIE	143
Vývoj ekonomické dimenze zahraniční politiky České republiky jako reakce na vývoj vnější pozice české ekonomiky – Jan Hřích	145
Principiální změny v teritoriálním rozložení českého (československého) zahraničního obchodu po r. 1989	145
Zhoršování vnější bilance České republiky a jeho makroekonomické důsledky	146
Postupné formování systému podpory vnějších ekonomických vztahů a jeho politické souvislosti	148
Charakteristika současného systému podpory vnějších ekonomických vztahů	150

Další perspektivy rozvoje systému podpory vnějších ekonomických vztahů v kontextu členství v Evropské unii	153
Poznámky a odkazy	154
Tabulky ilustrující ekonomický vývoj České republiky v letech 1993–2003	156
• Zahraniční obchod České republiky v letech 1993–2003	156
• Vývoj ekonomiky České republiky	163
Cíle sledované Českou republikou na půdě mezinárodních organizací ekonomického zaměření – Jaroslav Foltýn, Jan Hřích	167
Cíle sledované v mezinárodních ekonomických organizacích podle Koncepce zahraniční politiky České republiky na léta 2003–2006	167
Kontinuita a diskontinuita politiky České republiky vůči mezinárodním ekonomickým organizacím v letech 1993–2004	168
Význam členství v OECD pro Českou republiku a politika zde sledovaná	170
Cíle sledované Českou republikou ve Světové obchodní organizaci	170
Perspektivy postavení České republiky v rámci mezinárodních organizací ekonomického zaměření	171
Česká republika a nestátní aktéři na mezinárodní scéně	172
Perspektivy politiky vůči mezinárodním organizacím ekonomického zaměření v kontextu členství v Evropské unii	172
Poznámky a odkazy	173
GLOBÁLNÍ ROZMĚR ČESKÉ POLITIKY	175
Česká republika v mezinárodních organizacích – Veronika Bílková	177
Obecné trendy vývoje a základní znaky přístupu České republiky k mezinárodním organizacím	178
Česká republika a OSN	179
• Česká republika a reforma OSN	179
• Česká republika jako nestálý člen Rady bezpečnosti OSN (1994–1995)	180
• České předsednictví 57. zasedání Valného shromáždění OSN (2002–2003)	181
• Česká republika v Komisi OSN pro lidská práva	182
• Česká republika a odborné organizace přidružené k OSN	183
Česká republika a Rada Evropy	183
Závěr	184
Poznámky a odkazy	185
Tabulka – OSN a její specializované organizace	187
Přístup České republiky k výzvam globalizace – Petr Lebeda	189
Nástrahy „globalizační politiky“	189
Globalizace a koncepční přístup České republiky	190
Teoretické přístupy	191
Globální bezpečnost	192
Ekonomická globalizace	193
Globální rozvoj	194
Česká republika v Evropské unii	196
Závěr	196
Doporučení	197
Poznámky a odkazy	198

Česká rozvojová spolupráce – Petr Jelínek	201
Rozvojová pomoc poskytovaná ČSSR před r. 1989	201
Česká rozvojová pomoc v 90. letech	202
Koncepce z ledna 2002	204
Perspektivy dalšího vývoje	205
Závěr	207
Poznámky a odkazy	207
LIDSKÁ PRÁVA A ČESKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA	209
Problematika lidských práv v české zahraniční politice – Tomáš Pštroš	211
Role České republiky v mezinárodním systému ochrany lidských práv	211
Spolupráce s nevládními organizacemi na poli obrany lidských práv – úkol pro českou zahraniční politiku	213
Lidská práva v zahraniční politice Evropské unie	214
Iniciativy české zahraniční politiky ve vztahu k situaci lidských práv na Kubě	214
Aktivita České republiky na půdě Komise OSN pro lidská práva v Ženevě	216
• 55. zasedání Komise OSN pro lidská práva v r. 1999	216
• 56. zasedání Komise OSN pro lidská práva v r. 2000	220
• 57. zasedání Komise OSN pro lidská práva v r. 2001	221
• Některé závěry z hlasování v Komisi OSN pro lidská práva	223
Poslední vývoj česko-kubánských vztahů	223
Závěr	225
POHLED ZVENČÍ	227
Německý pohled na českou zahraniční politiku – Anneke Hudalla	229
„Image“ České republiky v Německu	229
Německá pozornost české zahraniční politice: Omezení na bilaterální otázky?	230
Morální odmítání navzdory vědeckým výkladům: Česká politika ve vztahu k Německu z německého pohledu	231
Česká zahraniční politika ve vztahu k Evropské unii	233
Česká bezpečnostní politika	235
Závěry	237
Tabulky	239
Odkazy a poznámky	241
Literatura	246
ZÁVĚR	249
Úspěchy, problémy a perspektivy: Co se podařilo a co ne – Otto Pick	251